

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تهران مرکزی

دانشکده اقتصاد و حسابداری

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

گرایش: علوم اقتصادی

عنوان:

بررسی عوامل مؤثر بر جذب سپرده های بانکی بانک های خصوصی

استاد راهنما:

دکتر علیرضا دقیقی اصلی

استاد مشاور:

دکتر مرجان دامن کشیده

پژوهشگر:

ماندانا کتیرایی

بهار ۱۳۹۰

ISLAMIC AZAD UNIVERSITY

Central Tehran Branch

Faculty of Economics & Accounting-Department of Economics

"M. A" Thesis

On Economics

Subject:

Studying of effective factors on attraction of bank deposit in privacy banks

Advisor:

Dr. Alireza Daghighi Asli

Reader:

Dr. Marjan Damankeshideh

By:

Mandana Katiraei

Spring ۲۰۱۱

سپاس و امتنان:

بدینوسیله از زحمات شما اساتید ارجمند جناب آقای دکتر علیرضا دقیقی اصلی و سرکار خانم دکتر مرجان دامن کشیده که اینجانب را در انجام و ارائه این اثر با راهنمایی های ارزشمندتان یاری نمودید کمال تشکر و قدردانی به عمل آورده و از خداوند منان برای شما گرامیان آرزوی صحت و سلامت داشته و امیدوارم سالیان سال راهنمایی های شما بزرگواران بدرقه راه دانش پژوهیان میهن اسلامیمان باشد.

تقدیم به:

دو ستاره فروزان آسمان زندگی، پدر و مادر عزیزم. که شمع وجود و دعای خیرشان راهنما و پشتیبان من در تمام مراحل پر پیچ و خم زندگی بوده است.

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
فصل اول: کلیات تحقیق	
۱	۱-۱ مقدمه
۲	۲-۱ بیان مسئله
۴	۳-۱ اهمیت موضوع
۶	۴-۱ هدف تحقیق
۸	۵-۱ فرضیات
۸	۶-۱ روش تحقیق
۹	۷-۱ برآورد حجم نمونه و روش نمونه گیری
۹	۸-۱ محدودیت های تحقیق
۱۰	۹-۱ مراحل تحقیق
فصل دوم: مطالعات نظری	
۱۱	۱-۲ پیدایش پول
۱۱	۱-۱-۲ کالا- واسطه مبادله
۱۱	۲-۱-۲ مسکوک فلزی
۱۴	۳-۱-۲ پول کاغذی
۱۶	۲-۲ ویژگی های پول
۱۶	۱-۲-۲ تعریف پول
۱۸	۲-۲-۲ وظایف پول
	۳-۲ پول و جانشینان پول
۱۸	۱-۳-۲ پول رسمی (قانونی)
۱۹	۲-۳-۲ جانشینان پول
۲۱	۴-۲ گذری کوتاه بر نقش پول در اقتصاد
۲۱	۱-۴-۲ حجم پول در گردش
۲۱	۲-۴-۲ سرعت گردش پول
۲۱	۳-۴-۲ نقدینگی بانک ها

۲۲	نقش پول در اقتصاد (۴-۴-۲)	
۲۳	تاریخچه بانکداری	۵-۲
۲۴	آغاز بانکداری	۶-۲
۲۵	مؤسسات مالی و بانک ها	۷-۲
۲۷	اهداف و وظایف امروزی بانک ها	۸-۲
۲۸	وظایف و خدمات بانک های تجاری (۱-۸-۲)	
۲۸	وظایف و خدمات بانک های تخصصی (۲-۸-۲)	
۲۹	تجهیز منابع پولی	۹-۲
۳۰	انواع سپرده ها	۱۰-۲
۳۰	سپرده قرض الحسنه جاری (۱-۱۰-۲)	
۳۷	سپرده قرض الحسنه پس انداز (۲-۱۰-۲)	
۴۵	سپرده سرمایه گذاری مدت دار (۳-۱۰-۲)	
۵۰	انواع سپرده ها از نظر جذب و نگهداری	۱۱-۲
۵۲	انواع سپرده ها از نظر میزان تأثیر بر حجم پول و نقدینگی کشور	۱۲-۲
۵۳	مقایسه شیوه جذب و تخصیص منابع در بانکداری سنتی و بدون ربا	۱۳-۲
۵۶	سیستم مالی	۱۴-۲
۵۶	بازار پول	۱۵-۲
۵۷	خدمات سرمایه گذاری	۱۶-۲
۵۷	خدمات تجاری	۱۷-۲
۵۸	بررسی قدرت پول آفینی بانک های تجاری	۱۸-۲
۵۹	تسهیلات اعطایی به بخش خصوصی	۱۹-۲
۵۹	پیشینه تحقیق	۲۰-۲

فصل سوم : روش شناسایی تحقیق (متدولوژی)

۶۵	مقدمه	۱-۳
۶۶	ساختار منابع مالی	۲-۳
۶۶	متغیر های تحقیق	۳-۳
۶۶	متغیر مستقل (۱-۳-۳)	
۶۶	متغیر وابسته (۲-۳-۳)	
۶۷	معرفی و بررسی متغیر های مستقل	۴-۳
۷۱	روش تحقیق	۵-۳
۷۱	ابزار جمع آوری اطلاعات	۶-۳

فصل چهارم : تصریح و برآورد مدل

۷۳	مقدمه	۱-۴
۷۳	تقسیم بندی اطلاعات آماری	۲-۴
۷۳	پانل دیتا	۳-۴
۷۶	مزیت استفاده از داده های تلفیقی نسبت به سری های زمانی و مقطعی	۱-۳-۴
۷۷	مدل	۴-۴
۷۷	روش تخمین	۵-۴
۷۸	مراحل مختلف تخمین مدل به وسیله داده های تلفیقی	۱-۵-۴
۸۳	مراحل تخمین مدل	۶-۴

فصل پنجم : نتیجه گیری

فهرست منابع

چکیده پایان نامه

:

موضوع سپرده یکی از اصلی ترین و مهمترین علل و عامل وجودی بانک به شمار می رود. به جرأت می توان گفت که توسعه یک بانک در درجه اول بستگی به افزایش حجم سپرده های آن دارد. بنابراین شناسایی عوامل موثر بر مانده سپرده ها از جمله مهمترین وظایف محققین و متخصصین بخش اقتصاد محسوب می شود.

این پایان نامه تحقیقی است که در آن اثر عواملی چون میزان سرمایه، تعداد شعب و تعداد

پرسنل بانک ها بر افزایش منابع بانکی با استفاده از روش اقتصاد سنجی داده های پانل و آزمون

های اثرات ثابت و آزمون لایکلی هود مورد بررسی قرار می گیرد. در انجام این تحقیق جهت

گردآوری اطلاعات و آمار مورد نیاز و شناخت عوامل موثر و تعیین کننده و ادبیات موضوع از

روش کتابخانه ای □ استفاده از اینترنت و با استناد به آمار های رسمی مراکز دولتی صورت

گرفته است. نتایج این بررسی نشان می دهد که تعداد پرسنل و میزان سرمایه با منابع بانکی

رابطه مستقیم دارد ولی تعداد شعب تأثیری بر افزایش منابع بانکی ندارند..

پیشگفتار:

عدم گردش نقدینگی در بخش های مختلف تولیدی و وجود سرمایه های راکد و غیر فعال بر اهمیت سپرده و فرایند سپرده گذاری و هدایت موثر منابع توسط بانک ها به سوی تولید و استفاده بهینه از منابع مالی را خاطر نشان می دارد. به عبارت دیگر از ابزار پولی که سپرده گذاران در اختیار این سیستم قرار می دهند به نفع اقتصاد و جامعه و نیل به مقاصد ملی و اسلامی جامعه استفاده نمایند.

با توجه به نقش حساس و تعیین کننده پول در اقتصاد و اهمیت سازمان های پولی و بانکی □ تحقیق و تفحص در مسائل پولی و بانکی از جمله گام های موثری است که می تواند خلاء موجود را به تدریج برطرف نماید.

اصولا هر بانک به منظور نیل به دو هدف پی ریزی می شود:

۱- انجام خدمات بانکی مورد نیاز مردم

۲- بدست آوردن سود متناسب با سرمایه به کار گرفته در بانک

سیستم بانکی باید خدمات مورد نیاز مردم و جامعه را به طریق مناسب و قابل قبول عرضه نماید و به تامین رفاه اقتصادی در کشور کمک کند. فعالیت در زمینه جذب سپرده ها موجب می شود که سیستم بانکی با به کار گرفتن وجوه زیادی که در اختیار دارد از طریق اعطای تسهیلات و انجام سرمایه گذاری در زمینه های مختلف ایجاد درآمد کند □ از این رو موضوع سپرده اصلی ترین و یکی از مهمترین علل وجود بانک به شمار می رود.

در این رساله سعی شده که اثر تعدادی از مهمترین عوامل سیستم بانکی از جمله افزایش تعداد شعب □ پرسنل و سرمایه بانک ها بر میزان جذب سپرده بانکی مورد بررسی قرار گیرد برای این منظور الگویی بر اساس مدل پانل دیتا طراحی شده و برای دوره زمانی ۱۳۸۲ الی ۱۳۸۸ برآورد شده است.

نشان داده شده که تعداد شعب □ تعداد پرسنل و میزان سرمایه بانک ها اثرات مثبت روی جذب منابع بانکی دارند.

در ابتدا فروض و اهمیت تحقیق بیان شده و مبحث اصلی با مبانی نظری و ادبیات موضوع شروع می شود پس از آن به تخمین مدل و نتیجه گیری پرداخته ایم.

فصل اول

کلیات تحقیق

۱-۱) مقدمه:

بانک ها در سیر تحول رشد و توسعه اقتصادی جهان از جایگاه ممتازی برخوردار هستند. حضور بانک ها به عنوان نهاد های مالی و پولی در توسعه کشور ها امری ضروری و اجتناب ناپذیر است. در جهان امروز توسعه و پیشرفت کشور ها با توسعه بازارهای مالی به خصوص صنعت بانکداری عجین شده است. بانک ها از طریق تجهیز منابع □ تدارک نقدینگی □ ارائه ابزار های متنوع پرداخت □ اعطای تسهیلات □ ایجاد تعامل بین سرمایه گذاری و پس انداز و ایجاد تعامل در عملکرد مالی بر کل اقتصاد تاثیر می گذارند. در کشور ایران بر اساس نظام بانکداری اسلامی بانک به عنوان واسطه وجوه سرمایه گذاری اشخاص را جمع آوری می کند و به وکالت از سوی سپرده گذاران وجوه جمع آوری شده را در اختیار متقاضیان تسهیلات قرار می دهد تا زمینه گسترش فعالیت های اقتصادی در تمامی بخش ها مهیا گردد.

بی تردید بانک ها اصلی ترین رکن بازار مالی کشور هستند. با همین باور دولت در طرح ساماندهی اقتصادی خود در برنامه چشم انداز بیست ساله کشور و در قالب برنامه چهارم و پنجم توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی □ نقش و جایگاه مهمی برای بانک ها قائل شده است و تلاش نموده با رفع مشکلات فراروی نظام بانکی اقدامات اساسی جهت توسعه دامنه فعالیت بانک ها به عمل آورد. از جمله این اقدامات اجازه تاسیس بانک های خصوصی بود که با تاسیس بانک های خصوصی و موسسات اعتباری زمینه حضور بخش خصوصی در حوزه بانکداری فراهم شد و نظام بانکی در فضای رقابتی برای ارائه خدمات بیشتر و بهتر به مردم قرار گرفت.

بانکداری در ایران به طور رسمی در سال ۱۲۶۶ با فعالیت بانک جدید شرق آغاز به فعالیت نمود و بعدها بانکداری خصوصی در ایران به سرعت رشد نمود تا جایی که تا آخرین

سالهای قبل از پیروزی انقلاب اسلامی تعداد آن به ۲۸ بانک رسید که البته فعالیت بخش خصوصی در این زمینه بسیار چشمگیر بود به همین دلیل نیز بانک ها به جهت افزایش بهره وری بیشتر تاکید خود را بر عوامل انسانی نهاده و در این زمینه بسیار فعال بودند. پس از پیروزی انقلاب اسلامی به جهت حفظ سرمایه های ملی ضرورت بهبود در اقتصاد به رکود کشیده شده ایران □ بانک ها ملی اعلام شد و زیر نظر دولت قرار گرفت.

تجهیز منابع پولی بخشی از وظیفه اصلی نظام بانکی اعلام گردیده است تا بانک ها از راه جمع آوری اندوخته مردم به تولید کنندگان کالا و خدمات تحت عناوین شرعی و بانکی از قبیل جعاله - مشارکت مدنی - سرمایه گذاری و ... کمک نموده و برای جلب نظر عموم و جذب هر چه بیشتر سرمایه های خرد و کلان جهت نیل به اهداف اقتصادی عمل کرده باشند.

انباشت سرمایه های کوچک و به کارگیری آن سبب تحرک رشته های تولیدی و افزایش سطح اشتغال و فزونی درآمد ملی جامعه خواهد شد که مسلماً رفاه و اسایش بیشتری را برای تک تک افراد جامعه به همراه خواهد داشت. با تلاش مدیریت بانک ها و همکاری کارکنان آنها در این راه گام های موثری برداشته شده است که نیاز به بررسی بیشتر و مطالعه عمیق تر و تاثیر آن در روند توسعه اقتصادی کشور دارد.

با توجه به اینکه عوامل موثر در جذب سپرده های بانکی بانک های خصوصی بی شمار است لذا در این پایان نامه می خواهیم اثر سه مورد از مهمترین این عوامل را در تجهیز سپرده های بانکی پنج بانک خصوصی مورد بررسی قرار دهیم. امید است نتایج حاصل از این تحقیق به عنوان ابزاری مفید در جامعه علمی ما مورد استفاده دانش پژوهان آینده قرار گیرد.

۲-۱) بیان مسئله:

بانک ها جهت رشد و توسعه خود و جهت رشد سرمایه گذاری و به کار گیری نقدینگی موجود جامعه به سمت توسعه و در نهایت برای اینکه بتوانند به اهداف اقتصادی و رشد اقتصادی جامعه کمک کنند باید تمام تلاش خود را در اجرای مهمترین وظیفه شان که جذب سپرده هاست به کار گیرند.

بانک ها به عنوان موسسات پولی و مالی نقش قابل ملاحظه و مهمی را در ارتقا و پیشرفت کشور ایفا می کنند. از جمله مهمترین نقش هایی که بانک ها در ارتقاء و اعتلاء یک کشور ایفا می کنند می توان به جمع آوری سپرده و جهت دهی و سرمایه گذاری آنها در بخش های مختلف و استراتژیک کشور و همچنین ارائه تسهیلات مناسب به مشتریان به منظور جهت دهی فعالیت ها و حرکت چرخ های تولیدی موسسات و بنگاه های بزرگ و کوچک اقتصادی اشاره کرد.

نگاهی به اقتصاد کنونی ایران بیانگر این مسئله است که مجموعه کاملی از بازار ها و نهاد های مالی در آن وجود ندارد. بازار مالی ایران کاملا بانک محور بوده به گونه ای که دولت کنترل همه جانبه ای بر آن دارد. دولت به طور گسترده در فعالیت های اقتصادی و مالی دخالت نموده و اگر آن را از مجموعه فعالیت های اقتصادی جدا سازیم بازار های مالی آن قدر در مقابل فعالیت های اقتصادی کوچک می شوند که نمی توان نقش مهمی برای آنها در فرایند رشد و توسعه کشور قائل شد.

در کشور های خارجی به دلیل خصوصی بودن بانک ها □ رقابت گسترده ای میان بانک ها برای جذب سپرده ها وجود دارد زیرا یکی از مهمترین منابع درآمدی بانک ها جذب سپرده های مشتریان و سرمایه گذاری در بخش های مختلف می باشد و بانک ها از طریق ما به التفاوت سود سپرده های دریافتی و پرداختی □ سود قابل ملاحظه ای را برای خود به دست می آورند.

طبق ماده اول قانون عملیات بانکی بدون ربا □ نظام بانکی وسیله ای است برای استقرار نظام پولی و اعتباری بر مبنای حق و عدالت و در این راستا گردش صحیح پول □ اعتبار سلامت و رشد اقتصادی کشور را تضمین می کند.

با توجه به رشد بسیار فزاینده واحد های تولید کالا و خدمات از حیث تعداد و حجم □ نیاز به منابع مالی و پولی به وفور احساس می شود به تعبیر دیگر این واحد ها به نقدینگی و منابع مالی و پولی برای توسعه فعالیت خود به شدت نیاز دارند.

در جامعه افرادی هستند که می توانند کارآفرینی نمایند اما از منابع مالی و پولی لازم برخوردار نیستند. ارتباط مستقل و بدون واسطه بین پس انداز کنندگان و سرمایه گذاران اعم از بخش خصوصی و بخش دولتی بسیار پر هزینه و کم فایده است از این مباحث اهمیت

بازارهای پولی و مالی و به دنبال آن اهمیت بانک‌ها آشکار می‌گردد. بانک‌ها بزرگترین واسطه گران پولی هستند یعنی سپرده‌های بسیار پراکنده و متنوع جامعه را جمع‌آوری نموده و آنها را در اختیار سرمایه‌گذاران قرار می‌دهند و باعث تسریع در رشد اقتصادی و توسعه فعالیت‌های تولیدی و خدماتی می‌گردند.

آنچه در این پایان‌نامه مورد بررسی قرار می‌گیرد اثر عواملی چون میزان سرمایه، تعداد شعب و تعداد پرسنل بانک‌ها بر افزایش منابع بانکی است. امید است این تحقیق در آینده مورد استفاده جامعه علمی قرار گیرد.

۳-۱) اهمیت موضوع:

مهمترین کارکرد بخش مالی شامل بازارهای پول و سرمایه به عنوان روبروی اقتصاد، همترازی آن با بخش واقعی به عنوان پیشنیاز دستیابی به پایداری اقتصادی است. در واقع نقش محوری بخش مالی در توسعه بخش واقعی نکته‌ای است که بیشتر اقتصاددانان در آن هم‌رای اند. عملکرد درست بازارهای مالی در اقتصاد، بهینه‌سازی گردش منابع مالی، گردآوری منابع و تامین نیازهای سرمایه‌گذاری را در پی خواهد داشت.

مزیت‌هایی همچون بالاتر بودن درجه ایمنی سپرده‌های بانکی در مقایسه با فعالیت‌های دیگر، قدرت نقدشوندگی زیاد سپرده‌های بانکی، عدم تعلق مالیات به سپرده‌های بانکی و ... باعث شده است بخش عمده‌ای از منابع مالی و سرمایه‌گذاری در ایران از طریق سپرده‌های بانکی تامین شود. لذا جذب سپرده‌های بانکی از اهمیت ویژه‌ای در سودآوری اقتصاد ملی برخوردار می‌باشد.

مهمترین هدف در برنامه ریزی اقتصادی در کشورهای در حال توسعه به وجود آوردن حداکثر امکانات برای تامین و افزایش سرمایه ملی به جهت رشد و توسعه اقتصادی است که آن هم با میزان سرمایه‌گذاری رابطه مستقیم دارد. لذا این قسمت از وظیفه بانک‌ها به عنوان تجهیز منابع پولی در قانون اعلام شده تا از راه جمع‌آوری اندوخته‌های مردم به تولید کنندگان یا توزیع‌کنندگان کالا تحت عناوین شرعی و قانونی مثل مشارکت مدنی و حقوقی، مضاربه، مساقات و ... کمک کنند و نیز برای جلب نظر عموم و جذب بیشتر سرمایه‌های خرد و کلان تا نیل به اهداف اقتصادی و در نتیجه رشد اقتصادی کشور عمل کرده باشند. تحرک بخشیدن به پس‌انداز داخلی از عمده‌ترین وظایف نظام بانکی در کشورهای در حال

توسعه می باشد. پس انداز داخلی وقتی افزایش می یابد که اولاً انگیزه های موثر برای پس انداز ایجاد گردیده و از طرف دیگر وسایل و ابزار لازم برای انجام این پس انداز فراهم شده باشد.

بانک ها و موسسات اعتباری علاوه بر سرمایه خود و بهره گیری از تجهیز منابع پولی تلاش می کنند در امر سرمایه گذاری به ویژه از وجوه اشخاص حقیقی یا حقوقی که تحت عنوان سپرده سرمایه گذاری مدت دار در اختیار بانک ها یا موسسات اعتباری گذاشته اند بهره جویند.

بانک ها با جمع آوری اینگونه سپرده ها علاوه بر کمک به گسترش فعالیت های اقتصادی جامعه که ناشی از ارشاد و حمایت تجار و صاحبان صنایع در جهت سیاست توسعه اقتصادی دولت است خود نیز در تحصیل سود به هر عنوان که باشد با تشویق صاحبان سرمایه به بهره مند شدن آنها تلاش بی وقفه ای را در جمع آوری سرمایه پیشینه خود می سازند.

کوشش بانک ها در جمع آوری سپرده های خرد و کلان و به جریان انداختن آنها از طریق قانونی در فعالیت های اقتصادی موجب انتقال سرمایه از گروه غیر فعال به گروه فعال جامعه بوده است و صاحبان اینگونه وجوه نیز تحت عنوان عملیات بانکی بدون ربا با واگذاری اختیار به بانک ها در بهره برداری از سپرده خود منتفع می شوند. بدین معنی که پرداخت اعتبار باعث می گردد که سرمایه آن افرادی که در امور تولیدی دخالتی ندارند در اختیار کسانی که برای انجام دادن برنامه های اقتصادی سرمایه احتیاج دارند قرار گیرد.

اجرای برنامه های اقتصادی و افزایش میزان تولید یک کشور احتیاج به سرمایه های گزافی دارد که تهیه آن همیشه به تنهایی به وسیله تولید کننده یا تولید کنندگان ممکن نمی باشد و باید از سرمایه دیگران به صورت دریافت وام کمک گرفته شود.

اعتبارات بانکی به تولید کنندگان اجازه می دهد با ایجاد واحد تولیدی جدید یا بالا بردن حجم تولید در واحد های تولیدی موجود به توسعه اقتصادی یک کشور کمک نماید و کالای مورد نیاز مصرف کنندگان را در اختیار آنان قرار دهند.

تعیین سهم سود بانک و سپرده گذار از وظایف شورای پول و اعتبار می باشد که با توجه به جمیع جهات صورت گرفته و به بانک ها ابلاغ می گردد. چون تجهیز

منابع جذب سپرده ها از مهمترین و حیاتی ترین وظایف بانک ها می باشد بانک ها با جذب سپرده و تخصیص آنها در قالب اعتبار و سرمایه گذاری می توانند رشد کنند. نظر به اینکه صنعت بانکداری کشورمان به سمت رقابتی شدن پیش می رود هر بانکی سعی می کند که سپرده بیشتری را جذب نماید همچنین با جهت دادن به سپرده های سرگردان مردم در جهت تولید و توسعه □ رفاه بیشتر را فراهم کند لذا به دلیل شاغل بودن در شبکه بانکی شایسته دیدم این موضوع را بررسی کنم.

۴-۱) هدف تحقیق:

هدف این تحقیق عبارت از شناسایی عوامل موثر بر سپرده های بانکی و تعیین اثر بخشی افزایش شعب، پرسنل و سرمایه بانک ها بر میزان جذب سپرده بانکی میباشد.

در هر بازار که بانک های متعددی در آن فعالیت می کنند ممکن است برخی از این بانک ها سریعتر به این اهداف دست یابند. یک بانک باید برای رقابت کارا تر □ خدمات بانکی را با هزینه پایین تر ارائه دهد. اگر بانک نتواند در مورد کنترل هزینه و کیفیت خدمات رقابت نماید بعید است بتواند برای مدت طولانی در یک محیط رقابتی به بقای خود ادامه دهد.

یکی از مسائل همیشگی اقتصاد کشور مسئله نقدینگی می باشد که می تواند موجب بروز مشکلات دیگر شود. جذب نقدینگی باید در جهت افزایش سرمایه گذاری مولد باشد و کشور را در مسیر رشد و توسعه اقتصادی قرار دهد. جامعه امروز از شبکه بانکی توقع دارد ضمن تلاش در جذب سپرده های بخش خصوصی □ سالم ترین روش تخصیص اعتبارات به بخش های مختلف اقتصادی را انتخاب کند.

موضوع سپرده یکی از اصلی ترین و مهمترین علل و عامل وجودی بانک به شمار می رود. به جرأت می توان گفت که توسعه یک بانک در درجه اول بستگی به افزایش حجم سپرده های آن دارد. بنابراین شناسایی عوامل موثر بر مانده سپرده ها برای سلامت بانک در حال حاضر و رشد و توسعه آن در آینده از جمله مهمترین وظایف محققین و متخصصین بخش اقتصاد محسوب می شود.

شناخت متغیر های موثر بر جذب سپرده ها و بررسی چگونگی و شدت و تاثیر هر یک از این متغیر ها به تحلیل گران و برنامه ریزان اقتصادی و مشاوران مالی بانک ها کمک می

کند تا با پیش بینی شاخص ها و فاکتور های موثر بر جذب سپرده ها □ تصمیمات مناسب جهت جذب بیشتر سپرده ها اخذ نمایند.

فعالیت در زمینه جذب سپرده بیشتر موجب می شود که مدیریت بانک ها با به کار گرفتن اصولی آن از طریق اعطای تسهیلات و انجام سرمایه گذاری بهینه در زمینه های مختلف ایجاد درآمد نماید. همچنین در شرایط تورمی با جذب سپرده ها □ نقش پول به عنوان حفظ ارزش تقویت شده تا مردم مجبور نشوند جهت حفظ ارزش پس انداز خود آن را به کالا تبدیل کنند و از این نظر بر سیر تورمی بیفزایند و نیز به مدیران برای برنامه ریزی آینده خط می دهد که کدام روش برای جذب منابع موثر تر است.

سیستم بانکی به عنوان بدنه نظام اقتصادی و کارگزار دولت اعمال وظیفه می نماید و از سویی وظایف خود را در قالب تجهیز منابع و اعطای تسهیلات □ عملی میسر می سازد و نیز با عنایت به اینکه اعطای تسهیلات منوط به جذب منابع بوده و مزیت رقابتی بانک ها را نیز همین عامل توسعه و تحکیم می بخشد لذا محقق با توجه به ضرورتی که در مورد نقش بانک ها به عنوان موسسات خدماتی مشاهده می نماید با هدف یافتن عوامل موثر بر جذب منابع سعی بر این دارد تا عوامل یاد شده را از بعد تعداد شعب □ تعداد پرسنل و میزان سرمایه بانک ها مورد مطالعه قرار دهد.

۵-۱) فرضیات:

فرضیه های این پایان نامه عبارتند از :

الف) تعداد شعب یک بانک با مجموع سپرده های دیداری و پس اندازی آن رابطه مستقیم و معنی داری دارد.

ب) تعداد پرسنل یک بانک با مجموع سپرده های دیداری و پس اندازی آن رابطه مستقیم و معنی داری دارد.

ج) میزان سرمایه یک بانک با مجموع سپرده های دیداری و پس اندازی آن رابطه مستقیم و معنی داری دارد.

۱-۶) روش تحقیق:

۱-۶-۱) روش گردآوری اطلاعات و داده ها:

در انجام این تحقیق جهت گردآوری اطلاعات و آمار مورد نیاز و شناخت عوامل موثر و تعیین کننده و ادبیات موضوع از روش کتابخانه ای □ استفاده از اینترنت و با استناد به آمار های رسمی مراکز دولتی صورت گرفته است.

تحقیق از نوع کاربردی □ روش و نحوه اجرا براساس برآزش معادلات اقتصاد سنجی می باشد.

۱-۶-۲) جامعه آماری:

جامعه آماری در این تحقیق برای کل صنعت بانکداری کشور طی سال های ۱۳۸۲ الی ۱۳۸۸ می باشد. با توجه به اینکه هنوز اطلاعات مربوط به تعداد پرسنل - تعداد شعب - میزان سرمایه و همچنین آمار سپرده های بانک ها متعلق به سال ۸۹ توسط بانک مرکزی منتشر نشده امکان وسعت جامعه آماری تا سال ۸۹ وجود نداشت لذا بازه زمانی ۱۳۸۸-۱۳۸۲ نزدیک ترین بازه زمانی به زمان حاضر می باشد و به دلیل تلاش جهت به روز بودن پژوهش این بازه زمانی انتخاب گردیده است.

۱-۷) برآورد حجم نمونه و روش نمونه گیری:

نمونه تحقیق شامل پنج بانک خصوصی ایران به نام های پارسیان - پاسارگاد - سامان - سرمایه - اقتصاد نوین می باشد. با توجه به حضور بانک های خصوصی در عرصه بانکداری ایران جهت ایجاد رقابت هر چه بیشتر در ارائه خدمات به مشتریان و افزایش کیفیت خدمات □ مناسب دیدم که این پنج بانک خصوصی که نسبت به سایر بانک های خصوصی موجود مدت زمان بیشتری را به فعالیت پرداخته و جامعه شناخت بیشتری به آنها دارد را به عنوان نمونه پژوهش خود مورد بررسی قرار دهم.

۱-۸) محدودیت های تحقیق:

تهیه اطلاعات مورد نیاز از صورت های مالی و دیگر منابع مهمترین محدودیتی بود که با آن مواجه بودیم. با عنایت به این امر که اطلاعات منتشره ترازنامه های بانک مرکزی □

آمار مورد نیاز در خصوص وضعیت بانک های تجاری را به تفکیک در بر ندارد و جمع آوری این اطلاعات در مورد این پنج بانک با محدودیت مواجه بود.

۹-۱) مراحل تحقیق:

سوال نخستین در این تحقیق عبارت است از شناسایی عوامل موثر بر سپرده های بانکی و تعیین اثر بخشی افزایش شعب ، پرسنل و سرمایه بانک ها بر میزان جذب سپرده بانکی.

جهت پاسخ گویی به این سوال مطالعاتی بر اساس متون و کتبی که در این زمینه وجود داشت و همچنین مقالاتی که در این زمینه ارائه شده بود صورت گرفت و عوامل متعددی بر این اساس شناسایی شدند. در مرحله سوم بر اساس مطالعات انجام شده □ فرضیه سازی صورت گرفت. در مرحله چهارم سعی شد که جهت آزمون فروض در رسیدن به نتایج مورد نظر تحقیق اطلاعات مورد نیاز در این زمینه جمع آوری و طبقه بندی شوند. در مرحله پنجم براساس اطلاعات موجود و همچنین عوامل شناسایی شده مدلی ارائه گردید که با شرایط اقتصاد ایران هماهنگی دارد. در مرحله ششم با استفاده از تکنیک های اقتصاد سنجی مدل برآورد و ضرایب تفسیر شده اند. در مرحله هفتم نتیجه گیری و پیشنهاداتی در این زمینه (بر اساس مراحل قبل) ارائه گردید.